

Telefon štev. 3040.

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15 v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročninah mesečno 2 Din. Rokopisi se ne vračajo Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon štev. 3040.

Vstajenje.

Aleluja ...

Zvone zvonovi, orgle buče, pokajo topiči ... Procesije se vrste in vse je slavnostno in svečano.

Aleluja ...

Pozdrav zveni, se dotika vseh in srca poljejo mladostno in radostno. Zakaj vstajenje je. Praznik velikega dogodka, ko je po velikem petku, pred približno dvatisoč leti vstal, premagavši smrt in razdejanje, bogočlovek k novemu življenju.

Praznik vstajenja praznuje narava, ko po trdi zini, po velikem petku, zopet pozdravlja mlado solnce in zopet brsti vsepovsod v mladostni lepoti in v novem življenju.

Udarja nam vojnim žrtvam na uho to praznično veselje, se nas dotika in nam govori, da se tudi naš velik petek spremeni v vstajenje, v pesem: aleluja.

Mnogo še trpimo, mnogo je še trnja okrog naših glav in težek je križev pot, ki ga nosimo. Vendar v nas vstaja zavest vedno jasnejša in lepša: Jugoslavija je, ki smo ji dali vstajenje. In z njenim vstajenjem smo vstali tudi mi; čeravno zmučeni, pohabljeni, bolni in mnogi brez eksistence, se zavedamo, da naš križev pot v tiste velike, strašne dni trpljenja ni bil zaman, da je prinesel Velikonoč, da je rodil pesem: Aleluja.

Danes, ko pojo zvonovi, ko buče orgle v slavnostnih melodijah, ko se pozdravljajo srečni, ključč si: aleluja, je v naših srcih ponos. Mi smo vojni invalidi, me smo vojne vdove, me smo vojne sirote. Dali smo za veliko alelujo samega sebe: Aleluja ...

Dasi je trd naš vsakdanji dan življenja, dasi se nam gode še marsikatero krivice, dasi se naš invalidski zakon še ne izvršuje, kakor je predpisano, služimo tu in vemo, da se bo moral izvrševati. Naša organizacija, naše »Udruženje«, ki smo mi sami strnjeni v močan »Mi«, bo tiste, ki se ne znajo ali nočejo premakniti s koleska in so kakor poleno pred kolenom, prisilili, da se umaknejo.

Naš občni zbor, ki je bil 6. aprila v Mariboru, je povedal odločno svojo besedo in zastavil korak, da bo tudi za nas vsaj v glavnem konec velikega petka, da bomo tudi mi kot vojni invalidi, kot vojne vdove, kot vojne sirote vsaj skromno lahko kriknili:

»Aleluja!«

In zato danes, ko zvone zvonovi, buče orgle in pokajo topiči, ko se razlega pesem vstajenja: aleluja, ne gledamo povešanih glav. Tudi mi pozdravljamo vas vse in nas vseh s pozdravom vstajenja:

»Aleluja ...«

Novo društveno leto Oblastnega Odbora Udruženja Vojnih invalidov za dravsko banovino.

Delegatska anketa dne 5. aprila 1930 v Mariboru.

I.

Na poziv Oblastnega odbora U. V. I. iz Ljubljane so dospeli delegati Krajevnih organizacij iz cele dravske banovine na predvečer oblastnega občnega zbora v Maribor. Ob 19. uri so se zbrali v dvorani Zadržne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti k predkonferenci. Navzoč je bil tudi polnoštevilni Oblastni odbor.

Predsednik oblastnega odbora tov. Matko Štefe je otvoril anketo pozdravil zborovalce in imenoval za zapisničarja tajnika tov. Stankota Tomca.

Otvoril je debato po dnevnem redu, ki je določen za občni zbor, da se v detajlih obrazloži in pripravi že vse na predkonferenci. Poročila Oblastnega odbora so tiskana v Vojnem invalidu tako, da jih je mogel vsak pregledati.

O organizaciji:

Tov. dr. Kodre iz Ljubljane vpraša zakaj so izstopili iz odbora tov. Plehan, Dornik in Bajželi? Tov. Štefe prečita njihova pisma o odstopu iz katerih se vidi, da ne navajajo vzrokov, sicer pa so bili v to pozvani in bi se lahko udeležili tudi občnega zbora.

Tov. Geč iz Maribora vpraša, zakaj je bil Središnji odbor v Beogradu odstavljen?

Tov. Štefe odgovarja, kakor smo dobili informacije, da je kriv temu samo blagajnik, G. minister socijalne politike in nar. zdravja nam je izjavil, da bo objavil uradno rezultat preiskave.

Tov. Kokalj iz Trbovelj vpraša ponovno glede odstopivših iz Oblastnega odbora ako je bila nesloga?

Oglasi se tov. Vuk in povdarja, da smo može in kot taki bi povedali, ako za tem kaj tiči. To debato pustimo, ako delegati kaj mislijo naj ne razrešijo Oblastnega odbora, potem bomo pa obračunavali. Sedaj je treba le, da vpostavilo udruženje zopet na noge vsled nastalih razmer v Središnjem odboru. Potem pa, da bomo zaščitili reducirane invalide.

Tov. Kokalj iz Trbovelj priznava, da je res boljše ako smo prišli semkaj za zboljšanje invalidskega vprašanja.

Tov. Žabkar iz Krškega predlaga naj se odstopivše odbornike pozove, da objavijo razloge v prvi številki Vojnega invalida.

Tov. dr. Kodre se s pojasnilom tudi zadovoljuje.

Tov. Geč iz Maribora hoče pojasniti kako se misli reorganizirati udruženje in kdo bo še član?

Tov. Štefe odgovarja, da smatramo še ve-

dno vsakega za člana. Reorganizacijo pa smo od naše strani zamislili tako, da se v Središnjem odboru uveljavi sodelovanje zunanjih organizacij, napravi širši in ožji odbor, kateri slednji bi bil le eksekutiva. Oblastne odbore je treba skrócić in uveljaviti nekak prejšnji stari sistem izvršnih odborov, ki so bili delavnejši. Taki izvršni odbori naj bi bili po banovinah ker tam se nahajajo večje oblasti, sedeži invalidskih sodišč, fin. direktij itd. Po deželi pa bi bili sreski odbori tam kjer so sedeži sreskih uprav. Na ta način bi se tudi Krajevni odbori zmanjšali, lahko pa poslujejo po krajih še poverjeniki z večjim delokrogom.

Nato prečita načrt, ki smo ga sestavili za spremembo pravil.

Tov. Tomc pojasnjuje glavni smisel nameravane reorganizacije po našem načrtu. Ker smo tekom desetih let, poskusili različno borbeno stran, ki nas kljub temu ni dovela v povoljni položaj, imamo pred seboj smisel za humanitarni namen udruženja. S tem vsaj lahko sami sebi kaj pomagamo. Udruženje brez zaščite in sredstev tega ni zmožno. Naše stremljenje je, da bi državni zakon priznal udruženje vojnih invalidov in mu dal gotove pravice in bonitete za gospodarsko in zadružno pomoč članstva. Tako bi s pridobljenimi sredstvi lahko mnogo koristili in pomagali tudi pri državni upravi.

Tov. Vuk: Med seboj imamo reducirane vojne žrtve pa tudi vojaške invalide. Pravila naj določijo da se bodo mogli tudi ti organizirati.

Tov. Rus z Bleda ni zato, da se jemlje v našo organizacijo tudi vojaške invalide, ker smo bili pred leti sami za to, da ne spadajo med vojne. Pač pa spadajo k nam oni izpod 30 odstotkov, ki se jih mora zaščititi in raznovrstni reducirani bolniki. Upamo pa, za kar hočemo pomagati da bodo dobili vojaški invalidi svojo zaščito in svojo organizacijo.

Tov. Tomc pripomni, da smo na zadnji odborovi seji sklepali glede vojaških invalidov in da jim moramo pomagati da bodo dosegli nazaj zaščito, ki je sedaj nimajo. V novem vojnem zakonu niso omenjeni.

Tov. Rus vpraša nadalje zakaj bi bili lahko v Središnjem odboru tudi neinvalidi, to je neke častne osebe in katere bi to bile?

Tov. Štefe pojasnjuje, da je to koristno ako pridejo med nas večje in vplivne osebe iz meščanstva.

Tov. dr. Kodre vpraša zakaj naj potrjuje odbore ministarstvo.

Tov. Štefe in Tomc pojasnjujeta, da je to mišljeno le radi kontrole ako bi bil poverjen udruženju odgovorni delokrog.

Na izjavo tov. Rusa, da je tak načrt najprimernejši in koristen za udruženje ker se z borbanimi ne opravi ničesar, trepa pa je gospodarskega in zadružnega dela in podlage, zato se s stavljenimi predlogi strinjajo. Tov. dr. Kodre pripomni, da bi bilo primerno, ako le višje odbore potrjuje ministarstvo.

Tov. Rus vpraša ako je res stávil Krajevni odbor v Ljubljani lastni predlog za imenovanje člana našega udruženja v banski sosvet?

Tov. dr. Kodre odgovarja, da mu je to neznan.

Tov. Tomc pa pojasni, da se je to storilo, o čemur je bil osebno obveščen.

Tov. dr. Kodre predlaga, naj se ne razpravlja o tem ker bo uredil stvar v pisarni krajevnega odbora.

Tov. Ravnikar iz Škofje Loke izjavlja, da v poročilu navedeno število dopisov Krajevnih odborov ni povsem točno.

Tov. Tomc odgovarja, da pri tem niso všteti dopisi za list.

Sklep naj bo, da se v bodoče poročilo o teh dopisih sploh opusti.

O poslovanju tajništva se oglašijo tov. Kokalj, da v Trbovljah niso dobili markic, tov. Senčar iz Ptuja, da ni potrjenih legitimacij, istotako tov. Petruša iz Šmarja pri Jelšah, tov. Srebrnjak iz Selc pa, da ne dobe odgovorov na ponovne urgence. Na vse to odgovarja tajnik tov. Tomc.

Tov. Rus želi, da se izposluje nujno povišanje davčnega cenzusa in da bi se v državnem proračunu zvišala postavka za invalidnine, ki bodo morale gotovo biti zopet priznane.

Čujemo o nekih novih postavkah 500 ali 400 Din?

Tov. dr. Kodre pripominja, da bi se moral davek vzeti za podlago za časa onesposobljenja ali smrti. V debati se konstatira, da je ta zadeva še vedno nepojasnjena.

Tov. Geč predlaga, da bi šli zastopniki h g. finančnemu ravnatelju in ga prosili za vpoštevanje olajšav pri obrtnem davku, ker so siromašni invalidi po davčnem zakonu tega davka sploh prosti.

Tov. Bremšak iz Kamnika pojasnjuje, da so tamkaj v tem oziru invalidi predložili davčni upravi potrdila o delanezmožnosti pa je bila prostost vpoštevana.

Tov. Mir iz Gor. Radgone pripomni, da se mora vendar vpoštevati položaj, ker takrat ko so šli v vojsko tudi ni bilo mere med siromašnimi in nesiromašnimi. Vsak je prizadet ako je invalid. Zelo čudno je, da je invalid na primer brez palca zaščiten, oni jetičen v postelji pa ne?

Tov. Senčar dostavlja, da ne more tako biti, da samo vsled davka n. pr. tudi popolni slepec nič ne dobi. Kaj mu koristi, premoženje zanj nima pomena, ako bi bil cel Maribor njegov. Na podlagi teh ugotovitev je treba, da občni zbor sklene svoj apel.

Gospodarska podjetja. K tej točki želi poročiti tov. dr. Kodre.

Tov. Štefe pojasnjuje, da ni bilo s kinom v lastni režiji mogoče delati, vsled preslabe zaščite v tem oziru in prevelike konkurence. Časopisi v reklamni in druga javnost nam ni hotela biti naklonjena. Podjetje je začelo iti nazaj in pravčasno smo ga oddali dne 27. I. t. l. v druge roke.

Tov. Osana prečita iz knjig finančne postavke glede tega podjetja.

Delegati konstatirajo, da je imel odbor s tem podjetjem premmogo skrbi in posla, da ga je bilo nemogoče obdržati in odobravajo storjene ukrepe.

List Vojni Invalidi. Tov. Osana konstatira, ga fonda dotacijo za list ker organizacije niso vse držale obveznosti za naročnino. Tozadevno so izšle okrožnice.

Tov. dr. Kodre predlaga, da bi list pridobil vsaj polovico strani inseratov, kar bi pomagalo k vzdrževanju. Mesto »Razne novice« pa naj se vpelje rubrika »Vprašanja in odgovori«, da bo list koristnejši in zanimivejši.

Tov. Vuk pripominja, da se to lahko stori, kakor sklence anketa. Inzerati bi se morali nabirati po večjih mestih, kjer bi morali imeti zastopstva. Razne novice so po deželi dobrodošle ker tam nimajo drugih listov iz katerih bi črpali važne dogodke. Gledati moramo, da list obdržimo, ker organizacija brez njega, je kakor peč brez ognja.

Tov. Kokalj iz Trbovelj vpraša, ako so organizacije odgovorile na okrožnico glede plačila lista.

Tov. Tomc pojasni, da po večini niso odgovorile.

Tov. Resman iz Kranja in tov. Žabkar iz Krškega predlagata, da naj se smatra take organizacije, ki niso nabirale naročnine za neobstoječe in naj se jih sploh ukine.

Po tej debati je bila delegatska anketa ob pol 24. uri zaključena.

II. Občni zbor oblastnega udruženja vojnih invalidov za Dravsko banovino dne 6. aprila 1930 v Mariboru.

V nedeljo zjutraj dne 6. aprila t. l. se je zbralo poleg delegatov, nekateri so iz bližnjih krajev šele zjutraj dospeli, mnogo članov in članic, tako da je bila prostrana dvorana Zadrugne gospodarske banke zasedena.

Ob pol 9. uri je otvoril predsednik Oblastnega odbora tov. Matko Štefe občni zbor udruženja invalidov Dravske banovine. Pozdravil je delegate in članstvo, potem pa tov. Juraja Okroša kot delegata - gosta iz Nove Gradiške, ki se je predstavil med ploskanjem.

Dalje je pozdravil odposlanca g. bana Dravske banovine in njegovega inšpektorata v Mariboru g. dr. Malešiča, policijskega nadzornika g. Smodeja in zastopnika policijske oblasti g. Saksido. (Pozneje sta dospela še dr. Pivko za Udr. dobrovoljcev in g. Vatovec za novinarsko udruženje.)

Prečital je pismeni pozdrav Zveze bivših slovenskih vojakov svetovne vojne iz Ljubljane sledeče vsebine:

Dragi tovariši!

Zbirate se spet, da pregledate svoje delo, poročate o uspehih in določite zopet delokrog za novo poslovno leto.

Odbor Zveze je dobil vabilo za Vašo skupščino, žal se vsled daljave te ne more udeležiti in sta tako predsednik Colarič kot tajnik tudi to nedeljo nujno zadržana.

Pošiljamo vam pa svoje najpristržnejše pozdrave in vse naše priznanje za Vaše neumorno energično delovanje v prid bednim vojnim žrtvam.

Naš namen je bil tudi, da bi vse bivše vojne tovariše vneli za skupen nastop, za nekako skupno tovariško zavest in samopomoč. To se nam ni v vsem obsegu posrečilo, ker časi so resni, kruti in žal se drugod še bolj pozablja na prelepo tovarištvo v resnih bojnih postojankah nego pri nas. Navedem naj samo bližnjo Avstrijo, kjer so bivši bojevniki razdeljeni v dve siloviti skupini, ki se bolj sovražite nego pa so se v vojni sovražili Nemci in Francozi. Tega pri nas ni in ne bo nikoli! Naša akcija o postavitvi spomenikov je šla tudi svojo pet, srednjo pot: ne preveč razkošno kot po drugih državah pa tudi prav nič ne, da bi nič spomina ne bilo sploh, saj smo kulturni ljudje.

Da se spomeniki tudi ponekod niso posrečili ni naša krivda, ker pri nas gredo umetniki svojo pot in je že med njimi toliko naziranj, brezplodnega prepira, da joj, ljudstvo spet drugače hoče. V zvezi s tem: zarés sramoten prepir radi Cankarjevega spomenika na Vrhniki. Najbolje bi pač bilo, da bi občine v spomin padlim kaj takega postavile, kar bi bilo ne samo v kras, kamenit memento: »nikoli več vojne«, temveč tudi v praktično korist. Toda to stane veliko in vzdrževanje stane. Občina Vič pri Ljubljani se bavi s to mislijo, da bi postavila dom bednih, zlasti od vojne uničenih in bi potem ta dom, na katerem bi blestela imena padlih, prevzela občina v vzdrževanje. — Toda to stane denarja, časa, dobre volje, energije itd.

Kaj bi človek vse naredil in ukrenil, če bi našel umevanja povsod, ne pa le brezplodno in kvarno kritiziranje.

Tovariši! Strnite vrste! Ne klonite duhom, temveč neustrašeno naprej! V ponedeljek po cvetni nedelji se bom letos pogovarjal z našimi padlimi tovariši na doberdopski planoti in jih prosil, naj žrtev njihovih življenj lajša Vaše lastne rane, dušne in telesne!

10. avgusta Vas na spet vabimo na skupen naš dan na Brezje, ko ves tabor vojnih trpinov pozivlja višje sile nego so človeške, za moč, tolažbo in uteho.

Pozdravlja Vas ves naš odbor, zlasti Franc Bonič, t. č. tajnik. Martin Colarič l. r.

Dalje pismo tovariškega Oblastnega odbora v Splitu sledeče vsebine:

Potrdjujuči primitak Vašeg cjenjenog poziva na glavnu godišnju skupščino, koju kanite na 6. aprila 1930. obdržavati, čast nam je uz

drugarsku zahvalnost na pozivu saopćiti, da ovaj Oblasni odbor nije u stanju odaslati kojeg delegata, koji bi lično mogao prisustvovati.

Brzojavka našega vrlega prijatelja in tovariša g. Miljutina Mrvaljevića, sodnika iz Beograda, ki se glasi:

Najsrdčajnije zahvaljujem drugovima na ljubaznom pozivu za godišnju skupščinu, lišen zadovoljstva, da lično prisustvujem usled službene zauzetosti, molim vas, da drugovima izručite moj pozdrav i želju za složan i uspešan rad! S drugarskim pozdravom.

Naš prijatelj in tovariš Božo Nedić, invalid-kapetan je tudi poslal občnemu zboru brzojavko, ki se glasi:

Bolesću sprečen nisam mogao doći. Molim, izručite srdačan pozdrav drugovima i recite im, da mi iz Beograda divimo se slozi, radu i Vašem uspehu, što sve ovde nama nedostaje. Prođžite tako srdačno pozdravlje i živeli!

Tov. Oblastni odbor iz Zagreba je sporočil po dopisnici zadržek, da ni mogel poslati svojega delegata.

Istotako se je oprostil Mjesni odbor iz Varaždina, ki želi veliko uspeha.

Prejeli smo tudi dopis Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, ki je sporočila skupščini iskrene pozdrave in želje za uspešno delo.

Predsednik tov. Štefe je predlagal, da občni zbor pošlje vdanostno brzojavko Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. Z navdušenimi življio-klici je bila sprejeta brzojavka in odposlana Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru.

Nato se je občni zbor konstituiral.

Za predsednika zborovanja je bil predlagan in soglasno izvoljen tov. Geč Franjo, predsednik Krajevnega odbora v Mariboru. Za zapisnikarja je bil imenovan tov. Stanko Tomc, za njegovoga pomočnika tov. Ivan Vuk, za overovatelja zapisnika tov. Zdravko Rus iz Bleda in Ivan Žabkar iz Krškega. V verifikacijski odsek so bili imenovani tov. Zdravko Rus, dr. Anton Kodre in Ivan Frelj. V odbor za predloge, pritožbe in resolucije pa so bili določeni tov.: Benedik Slavko, Osana Mirko, Vuk Ivan in Kokalj Ivan.

Tov. Geč prevzame predsedstvo občnega zbora, se zahvali za zaupanje in pozove navzoče, da se spomnijo preminulih tovarišev in tovarišic. Zbor se dvigne raz sedežev in zakliče trikrat »Slava«.

Na to je zaprosil za besedo g. dr. Malešič kot zastopnik banske uprave in komisarijata.

Sporočil je pozdrave g. bana dr. Serneca in g. komisarja dr. Schaubacha. Podpirati hočejo vojne žrtve, ki so prišle ob zdravje, kolikor bo mogoče.

Oglasil se je tudi tov. Juraj Okroša, odposlanec bratskega Udruženja iz Nove Gradiške in sicer sledeče:

Spoštovani tovariši! Dragi bratje! Drugičkrat mi je čast posetiti vašo skupščino. Prihajam ne zato, da kritiziram, ali vas mogoče politično zastrupljam, temveč kot brat in tovariš, da črpan nekaj od vašega dela. Pooblaščen sem od večih hrvatskih organizacij, da izrazim naše prijateljstvo. Posebej pa se moram zahvaliti tov. predsedniku za bratski gostoljubni sprejem. Z zadovoljstvom gledam vaše pametne misli in zagotavljam vas, da gremo invalidi iz Savske banovine z vami v ljubezni in se priključujemo vam v delu in mislih. Deset let je bilo naše delo zastrupljano, ker so bili na krmilu tudi taki, ki jim niso bile zadosti mar sirote, ampak lastne stvari. Oblast jih je bila primorana odstaviti. Mi moramo biti enaki in med nami ni politike. Kar boli Srba, boli Slovenca in Hrvata. V vsakem delu je spas, zato se moramo tudi mi okleniti le dela. Potrebna nam je tudi državna pomoč. Že par let smo nekam osamljeni, kakor da smo izvrženi iz človeške družbe. Ali bomo morali še dolgo trpeti? Ako ni zadovoljstva, tudi ni sreče. A vendar med nami ni nobene nesloge, vsi smo za enega, eden za vse kakor v vojni. Ker vas ljubim, zato pridem med vas. Bog vas živi!

Predsednik tov. Geč se zahvali tov. Okroši z željo, da bi šli bratje iz drugih pokrajin vedno z nami v slogi in zadovoljstvu.

Na to otvarja debato o poročilu z ozirom na predkonferenco.

Oglasi se tov. Ivo Vuk. Že včeraj smo razpravljali o vsem, zato se danes nihče ne oglasi. Skoro smešno, da govorim jaz kot odbornik, toda hočem povedati nekaj važnih dejstev. Organizacija zahteva veliko. Ne zmore vsega tajnik in ne drugi odborniki. Marsikaj se lahko preze. Na občne zборе se zahteva delegate. Dostokrat odborniki nimajo časa. Mnogo članstva je organiziranega, a vendar jih še veliko nima smisla. Vedno je treba imeti pred očmi, združiti celoto. Toda največkrat je odločilen tisti mali »jaz«. Zbrati se moramo, da smo »mi«. Tudi v svetovni vojni niso preobrnilji vse zemlje Evrope posamezniki. Ako bi ne postali »jazi« združeni v »mi«, bi ne storili velike Jugoslavije in mi bi bili še vedno tlačani. Odborniki žrtvujejo svoj prosti čas, ki ga tudi nimajo mnogo. Zato naj jim stoje ob strani vsi člani. Ako pogledate šte-

vilu dopisov in premislite o raznih potrebnih intervencijah? Prešteti je treba ure, koliko jih je zato treba, pa se boste čudili. Ako Oblastni odbor žrtvuje svoj prosti čas brezplačno, morajo tudi Krajevni odbori vršiti take posle v svojem delokrogu. Ne mislim očitati, toda sedaj se ni vršilo v polni meri.

Naš list »Vojni invalid« bo v javnosti mnogo več pokazal, ako zbirate poročila in jih pošiljate uredništvu. Tudi odobravam predlog za vprašanja in odgovore. Prihranili bi si mnogo na odgovorih in poštnini.

Najvažnejše se mi zdi gospodarstvo. Imeti moramo čim več zadrug, na pr. v Ljubljani, Mariboru, Celju. Ne sme pa biti prevelikega gospodarskega cepljenja. Posebno produktivnih zadrug nam je treba.

Naša reorganizacija mora biti temeljita. Pravila naj se uzakonijo in sicer tako, da bodo boljšala položaj. Treba je na neki način priznati in zaščititi tudi invalide do 29%, bolnike itd. Potrebna bi bila novelizacija inv. zakona za zopetno priznanje pravic takim osebam. Vse to je odvisno od taktike vseh naših odborov. Nimamo fizične sile, pač pa estetično. Vojne žrtve so izgubile fizično moč, a ne po svoji krivdi, to je bila zgodovinska sila, za to morajo dobiti nagrado za trpljenje in bridkosti. Imajo naj prvenstvo, na primer v službah, kar je že 10 let na papirju. Z organizacijo bomo dosegli pri tem kako upoštevanje. Zato naj velja primer za vse odbore, »jazi« škodujejo organizaciji. Mene veseli, da pridem skupaj kdaj s kako vojno žrtvijo, da sva dva ali nas je še več. Vsakemu rad podam roko. Mi smo tisti, ki smo bili temelj velikim dogodkom. Po 100 letih bo učila o tem zgodovina, takrat bomo zopet oživelji kot junaki. Zato bodite pozdravljeni, tovariši borci!

Verifikacijski odsek je med tem končal svoje delo. Predsednik pozove tov. Žabkarja, da poda poročilo. Oddanih je bilo 36 pooblastil, tov. Rus iz Bleda pa ga je doma pozabil. Ker se je izkazalo po izjavi bivšega delegata O. O., da je bil tov. Rus pravilno izvoljen za delegata, je občni zbor priznal vseh 38 navzočih delegatov in sicer so prisostvovali tovariši: Rus iz Bleda, Ilovar iz Brežic, Antolin iz Beltincev, Fröhlich iz Celja, Mlinar iz Cerknice, Bakač iz Čakovca, Flis iz Domžal, Mir iz Gornje Radgone, Česovnik iz Guštanja, Slabe iz Jesenic, Bremšak iz Kamnika, Resman iz Kranja, Žabkar iz Krškega, Laci iz Dol. Lendave, Maček iz Logateca, Pichler iz Ljutomera, dr. Kodre iz Ljubljane, Geč iz Maribora, Praprotnik iz Marenberga, Titan iz Murske Sobote, Robas iz Novega mesta, Gašparič iz Ormoža, Senčar iz Ptuj, Jelen iz Polzele, Požar iz Radovljice, Bernik iz Sevnice, Žuraj iz Slovenske Bistrice, Srebrnjak iz Selc, Ravnikar iz Škofje Loke, Zemljčič iz Slovenjgradca, Petruša iz Šmarja pri Jelšah, Aram iz Šoštanja, Baumgartner iz Tržiča, Kokalj iz Trbovelj, Penca iz Trebnjega, Prijatelj iz Velikih Lašč, Tavčar iz Žirov in Vidmar iz Žužemberka. Sledila je izjava predsednika nadzornega odbora tov. Mate Jevaka, da je nadzorni odbor natančno pregledoval knjige in se vdeleževal sej, zato predlaga absolutorij. Tov. Fröhlich predlaga zato, ker je odbor vršil med letom res zelo naporno in odgovorno delo, absolutorij s pohvalo. Soglasno je bil sprejet absolutorij s pohvalo.

Nato je predsednik tov. Geč pozdravil došla g. dr. Pivkova za Udruženje jugosl. dobrovoljcev in g. Vatovca za novinarsko udruženje in kot poročevalca.

Na to je bil kratek odmor za sestavo kandidatnih list novega odbora.

Po 10-minutnem odmoru je v imenu kandidacijskega odseka predložil tov. Rus kandidatno listo, ki je bila brez debate soglasno sprejeta. V upravni odbor so izvoljeni tovariši: Štefe Matko, Benedik Slavko, Tomc Stanko, Metlika Ivo, Kobler Franc, Osana Miroslav, Mirtič Jože, Juvan Fricko in Vuk Ivo; namestniki: Sernec Miha, Dornik Feliks, Lotrič Viktor in Fakin Pankracij. V nadzorni odbor: Jevak Matej, Novak Jernej, Maček Franc, Zore Josip in Kramar Ivan; namestniki: Plehan Mirko, Jerman Vinko in Bajželj Jernej.

Izvoljeni so bili soglasno še delegati za plenum pri Središnjem odboru, bodoči predsednik in tajnik (po predlogu tov. Fröhlicha) kot namestnika (po predlogu tov. Rusa), predsednikov namestnik in predsednik nadzornega odbora.

Za oblastne delegate pa tov. Žabkar Franc, Rus Zdravko, Geč Franjo in Fröhlich Ivo, namestniki na Kokalj Ivan, Resman Slavko, Senčar Josip in Mir Matej. (Dalje prih.)

III. RESOLUCIJA

sprejeta na oblastni skupščini Udruženja vojnih invalidov za Dravsko banovino v Mariboru dne 6. aprila 1930.

Pooblaščenim delegatom kot zastopnikom vseh krajevnih odborov Udruženja vojnih invalidov iz Dravske banovine so na svoji skupščini obravnavali položaj vojnih žrtv in sprejeli sogla-

sno resolucijo glede glavnih vprašanj in sklepov. Prepričani smo, da se te zahteve pri merodajnih činiteljih upoštevajo:

1. Nova rešitev invalidskega vprašanja je odvrгла veliko število vojnih žrtev, ki so ostale popolnoma brez vsake zaščite in pomoči. Ljudem, ki so po prejšnjih zakonih uživali stalno dosmrtno zaščito, je bila ista brez nadaljnjega postopanja odvzeta. Tako so izgubili vse pravice invalidi izpod 30% nesposobnosti, vsi invalidi z notranjimi boleznimi, nesiromašne vdove, sirote otroci in stariši.

Zato naj se nesposobnost teh invalidov ponovno ugotovi, glede vdov, sirot in starišev pa postavi njih zaščita na boljše pogoje. To smatramo za pogoj po Seint Germainski pogodbi, da se imajo vsi invalidi zaščititi. Po prejšnjih zakonih so bili zaščiteni tudi vsi invalidi do 30% in bolniki trajno, sedaj pa so izgubili zaščito.

2. Izločeni so vsi mirnodobski ali vojaški invalidi. Kljub pohabljenosti in siromašnosti nimajo prav nobene zaščite več. Sprejeti je treba zanje takoj nove določbe, da bodo zaščiteni in preskrbljeni.

3. Po davčnem cenzusu skoro ni kinetovalca ali obrtnika invalida, da bi bil smatran za siromašnega. Ne glede na stopnjo invalidnosti izgubi nad polovico vojnih žrtev svoje invalidnine. Ako dela in plačuje davek, ni siromašen, brez dela s samo invalidnino pa tudi ne more živeti. Potrebno je nujno, da se davčni cenzus kot podlaga za siromašnost stvarno in znatno poviša najmanj na Din 400 letno.

4. Invalidsko sodišče za dravsko banovino naj pospeši delo in nujno izda rešitve vojnim žrtvam, da bodo prišle do svojih pravic in novih prejemkov. Do sedaj nima še niti eden končne pravomočne rešitve. Zahtevamo, da se § 97 invalidskega zakona izvršuje in uveljavlja.

5. Nekateri zaostanki invalidnim obstojajo za več let nazaj. Kljub prizadevanjem in večim prošnjam, jih dotičnine dobe. Ker morajo biti v prvi vrsti invalidski zaostanki izplačani in se je to že obljubilo iz monopolskega posojila, je treba nujno najti kritja in za to rezervirana sredstva v bodočem budžetu nakazati, ker uboge vojne žrtve ne morejo več čakati.

6. Pospeši naj se pravilnik za zaposlovanje vojnih žrtev, ki ima iziti po določilu § 28 invalidskega zakona. Vojnim žrtvam naj se omogoči, da bodo res v prvi vrsti upoštevane pri dodeljevanju javnih služb. Zahteva naj bo le, ako so sposobne in imajo pogoje, ne pa, da morajo imeti šele enake pogoje, kar je napram zdravim osebam vedno nemogoče. Iz stališča preskrbe in javne razbremenitve je potrebno, da se zaukaže tudi privatnim večjim podjetjem zaposliti vojne žrtve, kakor veleva § 26 invalidskega zakona, na kar se še vedno ne ozira. Za točno izvrševanje odredb o zaposlitvi, naj se zaukaže pristojnim oblastvom strogo nadziranje.

7. Državnim nameščencem invalidom, ki imajo gotovo dobo službe, naj se dovoli v vpo-kojitev s polnimi leti, kadar izpolnijo 50. leto starosti. Radi napredovanja naj se jim všteje v efektivno službeno dobo tudi dnevničarska in pogodbeno služba. Ako so odpuščeni pred priznanjem začetne pokojnine iz službe, toda ne po svoji krivdi, naj se jim prizna vsaj temeljna pokojnina. To naj velja tudi za nazaj.

8. Bodoči obrtni zakon mora upoštevati

Izpopolnitev lista „Vojni invalid“.

Na občnem zboru se je razpravljalo, da je zelo potrebno in koristno, če upelje uredništvo »Vojnega invalida« novi oddelek. In sicer:

Vprašanja in odgovori.

Pod to rubriko bi se odgovarjalo na vsa vprašanja, ki bi jih stavili invalidi, vdove in sirote ter vojne žrtve sploh. Vsak dvom, vsaka neinformiranost, vse, kar boli vojno žrtev, a ne ve, ali natančno ne ve, kako si pomagati, kaj storiti, bi bila pojasnjena v takih vprašanjih in odgovorih.

To bi zelo koristilo tistim, ki bi stavili vprašanja, a ob enem bi koristilo to tudi vsem drugim, ker bi na tak način tudi oni zvedeli o tisti stvari, kaj narediti in kako se ravnati. Na ta način bi sodelovali pri svojem glasilu »Vojnem invalidu« vsi člani »Udruženja V. I.«

Da se ta izpopolnitev našega lista resnično tudi prav in uspešno izvede, naj sodeluje vse članstvo, a morajo sodelovati funkcionarji krajevnih odborov. Brez tega sodelovanja je ta izpopolnitev lista nemogoča. Ker uredništvo samo sebi ne more izmišljati vprašanj in si odgovarjati. Delegati krajevnih odborov, ki so bili na občnem zboru, so za ta sklep glasovali in morajo svojim krajevnim odborom to poročati v obliki in odločno, da se bo ta sklep tudi vršil.

To smo morali zapisati in povedati, ker hočemo, da že prihodnja številka, ki izide v začetku maja, rubriko: »Vprašanja in odgovori«, otvori.

olajšave za vojne žrtve glede učenja, izpitov in pridobitve samostojnih obrtov.

9. Trafike se morajo v vsakem kraju za vojne žrtve omejiti ali rezervirati. Kjer ni izkazane nujne potrebe, da ne bi škodilo existenci vojnim žrtvam, naj se nove trafike ne ustanavljajo. Obstoječe nezaščitenе trafike se morajo vsaki čas prenesti na vojne žrtve, ako se za nje oglašajo, ker imajo za nje prvenstvo.

10. Invalidski domovi se morajo otvarjati in ne zapirati. Vpoštevati je treba vsakega hiralca invalida, neglede na stopnjo invalidnosti, da dobi začasno ali trajno zatočišče, kadar se pokaže potreba. Omogoči naj se s pomočjo državnih dotacij, občinskih, samoupravnih in drugih dobroteljskih, da bo država ali pa invalidsko Udruženje v ta namen postavilo invalidske domove.

11. Invalidom, ki so potrebni učenja v svrhu pridobitve poklicev, je treba neomejeno in vsak čas omogočiti izobrazbo in sicer potom oskrbe v zavodih ali potom gmotne pomoči. To zahtevamo po § 21 invalidskega zakona in smatramo, da mora zato Invalidski dom v Ljubljani nadalje obstojati, ker je izkazana potreba. Odpuščeni invalidi, ki so brez sredstev, naj se sprejmejo nazaj v Invalidski dom.

12. Proteznim delavnicam je treba zasigurati toliko sredstev, da bodo neomejeno delale in napravile vse ortopedične pripomočke v pravem času. Po zakonu predpisana doba trajanja proteze ali čevljev se mora računati od dneva, ko prosilec protezo naroči oziroma mu je umerjena, ne pa od dneva, ko jo prejme. Invalid je namreč upravičen dobiti protezo točno po enem letu, čevlje pa po osmih mesecih. Ako za ortopediranje zmanjka sredstev, je potrebno, določiti iz narodnega invalidskega fonda.

13. Uredi naj se, da bodo invalidi dobivali svoje železniške legitimacije najkasneje v par tednih in da jih bodo dobivali tudi nesiromašni, katerim po zakonu pripadajo, a ni urejeno in določeno kje, in kako naj jih dobijo. Tudi naj se izpolni naša, že večkrat izražena zahteva, da bodo dobivale polovično vožnjo tudi vojne vdove in sirote.

14. Zdravljenje invalidov na Golniku mora biti omogočeno brez zadržka vsakemu invalidu-bolniku, ker mu to pristoja po invalidskem zakonu in se ta pravica ne sme omejevati na gotova mesta v zavodu ter morajo biti vedno potrebna sredstva na razpolago, ker jih zasigura invalidski narodni fond.

15. Zahtevamo, da se Udruženju vojnih invalidov vrne samoupravo in se postavi v normalno stanje.

16. Upošteva naj se naše predloge, stavljenе k zakonu o javnih beležnikih, da bodo kandidati vojni invalidi, ki so izgubili mnogo študijskega časa, takoj imenovani za beležnike ali notarje, ako imajo predpisane pogoje.

17. Izražamo željo, da dobimo v bankski svet svojega zastopnika vojnega invalida, ki ga predlaga Oblastni odbor našega Udruženja, ker je invalidsko vprašanje velika in važna socialna panoga, ki rabi vedno posvetovanj in zaščite.

18. Delegatu Oblastnega odbora se mora dovoliti pri invalidskem sodišču v Ljubljani, pri višjem invalidskem sodišču v Beogradu pa delegatu Središnjega odbora zastopstvo in naj se ga imenuje v komisijo.

Zapisi pa smo tudi še zato, ker zahtevamo, da se sklepi, ki jih stavijo delegati krajevnih odborov in za katere glasujejo delegati krajevnih odborov, tudi izvršujejo s sodelovanjem krajevnih odborov. Na tak način bo članstvo »Udruženja V. I.« najlepše in najtesnejše v medsebojnem stiku.

Uredništvo »Voj. inv.«

† Major Colarič Martin.

Kdo ga ni poznal? Njega se mora spominjati skoro sleherni invalid. Prihajal je na naša zborovanja ter nas s svojimi govori navduševal za čast, ponos in zahteve pohabljenih borcev. Kot častni predsednik in ustanovnik je z velikimi zaslugami vodil Zvezo slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Vedno in ob vsaki priliki je zastopal in zagovarjal interese vojnih žrtev. Njegova Zveza in naše Udruženje sta v stalnem stiku, da v tovarštvu in slogi pomagata zboljšati položaj vojnih žrtev. Kadar smo bili na glavnem zborovanju na Brezjah, ali pa je prišel pokojnik kam k odkritju spomenika, je povzdignil svoj glas za invalide in trpeče družine. Silno ga je potrla, ako se ni udeležila naša skupna želja po zboljšanju tega vprašanja. Vzljubili so ga bivši vojaki, vzljubili smo ga invalidi, v našem krogu je bil vrl družabnik, voditelj in zagovornik. Prihajal je med nas in dostikrat se je osebno zglasil v naši pisarni ter se informiral o tem ali onem. Rad je pomagal, skrbel je, da je njegova Zveza naklonila podpore invalidom, posebno slepim. Vzradoščen je čital odgovore in zahvale po prejemu podpor. Vsaka neljuba stvar med našimi vojnimi žrtvami pa ga je raz-

burila in potrla. Kot sanitetni oficir je videl veliko vojnega gorja zato je hotel, da bodo naši pohabljeni in bolniki preskrbljeni. Poznal je dobro njihovo trpljenje in njihovo gorje, zato je znal vse to ceniti. Invalidi smo mu bili dnevno v mislih, saj so pa tudi vedno prihajali k njemu, poznali so ga kot dobrotnika, ki stori kar more.

Ravnokar je pripravljala akcijo, obdarovati sirote, skrbel je in dal bi vse, kar je imel sredstev. Šel je v urade, ali med svoje znance in izposloval različno. Ko ga je bolezen privezala na dom, ni prenehal misliti na nas vojake in invalide. Poklical nas je k sebi, povpraševal in se zanimal za vse posamezno in vse. Povedal je in naročil, kar se mu je zdelo potrebno. Njegov nasvet je bil prevdaren, njegove besede so nam ostale kot večna oporoka. Še je prišel med nas, toda za kratek čas. Nihče ni mislil ali slutil. Še enkrat je vodil glavni občni zbor zveze. Še enkrat je iskreno povedal, kako misli on za naše invalide, vdove in sirote. In zopet je pozval bivše vojake k organizaciji tovarštva, sloge in bratstva, da je poživila. On sam pa je umiral.

In rekel je: Tovariši, vojaki svetovne vojne se staramo, izumiramo, manjka nas že polovica. Tudi mene ne boste imeli več dolgo pri zborovanju, mogoče ne več prihodnje leto!

Slutil je, in žal, tako se je zgodilo.

In zaključil je zbor vojakov, svoj poslednji, s pesmijo »Oj Doberdob«, njemu najljubšo. Ponovno je omagal, ostal je doma, bolezen je hotela svojo žrtev.

Dne 11. aprila zjutraj pa smo slišali prežalostno vest. Neverjetno!

Umrl je mož, toda njegov duh živi med nami ter nas bodri in drami!

Pokopali smo moža, ki je imel dušo in srce za nas ter nam je bil dobrotnik in zaščitnik. — Teško ga pogrešamo!

G. Colarič Martin je bil major v pokoju. Rojen je bil leta 1871 na Slinovcah pri Kostanjevici na Dolenjskem. Študiral je pravo, toda po obvezni vojaški službi se je pustil aktivirati. Vedno in v najtežjih časih je bil vnet narodnjak in v slovenskih krogih zelo priljubljen. Zapuščala gospo soprogo in enega sina, nekaj sorodnikov ter mnogo žalujočih prijateljev in znancev. Rodbini in sorodnikom naše najglobokejše sožalje.

Zveza slovenskih vojakov in Udruženje vojnih invalidov sta imela za njim žalno sejo na ljubljanskem magistratu, na kateri sta se spomnila pokojnika za Zvezo podpredsednik g. Orehek, za Udruženje pa tov. Tomc. Veličastni pogreb v nedeljo 13. t. m. pa je pričal, kaj smo z njim izgubili.

Vprašanja in odgovori.

Po sklepu Oblastnega občn. zbora otvarjamo tozadevno notico v našem glasilu. Kdor rabi pojasnila v zadevi občega značaja tako, da utegne odgovor podučiti tudi druge čitatelje, naj stavi vprašanje.

Otvorjamo s prvim vprašanjem Krajevnega odbora v Ptuj, ki se glasi:

Naproša se, da se objavi, kdaj in kako bodo dobili naši člani, ki imajo več kot 29% nesposobnosti, a ne dobivajo invalidnine radi nesiromašnosti, odnosno, ker so odkupljeni, nove ali podaljšane železniške legitimacije? Kaj bo O. O. ukrenil v tem pogledu, ker to bi bilo nezasišano, da bi naši sotrpini Srbi in Hrvati dobili, mi Slovenci pa ne, čeravno imamo vsi enake pravice, kar je tov. Okroša Marin, delegat iz Nove Gradiške dokazal z originalno rešitvijo g. ministra soc. pol. in narod. zdravja, na delegatski anketi 5. t. m. v Mariboru.

Odgovor:

Vse legitimacije nesiromašnih invalidov leže pri Finančni direkciji nepotrjene, ker se ista ne smatra za kompetentno potrjevati onim, ki ne prejema invalidnine.

Potrebno je, da Ministrstvo socialne politike in narod. zdravja odloči, kako bodo dobili nesiromašni invalidi svoje legitimacije in je Oblastni odbor poslal tozadevno vlogo. Nadejamo se skorajšnje rešitve, sicer bomo morali intervencijo ponavljati.

Za sedaj pa podaljšanja legitimacij nesiromašnim ne moremo izposlovati.

Tov. Okroša nam je res pokazal potrjeno legitimacijo kot nesiromašnemu invalidu in ne vemo, zakaj se ravnotako pri nas ne uredi!?

Zakon proti umazani konkurenci.

Dne 5. t. m. je bil podpisan zakon proti umazani konkurenci. Zakon je bil vsekakor potreben, ker se z nepošteno reklamo ne oškoduje le trgovca, ampak zlasti tudi konsumenta, kateremu se proda nevedno blago za drag denar, pogostoma pa celo potvorjeno blago, ki nima nobene vrednosti.

Po novem zakonu je prepovedano vse, kar je proti dobri običajem v konkurenci. Če kdo vrši konkurenco, ki ni dobrega običaja, sme oškodovanec tožiti za oškodnino.

Prepovedana je tudi nelojalna reklama, to je, hvalisanje svojega blaga glede na kakovost, izvor, dalje govorjenje o nesposobnosti konkurence z ozirom na materialne razmere, o patentnih prednostih, o proizvodjalnem načinu z namenom škodovati konkurenci, bahati se z odlikovanji, z dobaviteljskimi naslovi, grbi in emblemi, če kdo nima dovoljenja.

Istotako je kaznjivo, če trgovec navaja napačen izvor blaga in ga označuje z napačno firmo, tudi, če drugje nabavljeno blago označi s svojo firmo, da stranke vara kot s svojim produktom. Tuje blago pa sme označiti s svojo firmo, če s tem ne označi blaga kot domači produkt. To pa ne velja za blago, ki zanj te posebnosti niso pomembne.

Prepovedano je tudi raznašati vesti o blagu konkurence, ki škodujejo podjetju in trgovcu; istotako zlohotno jemati zaupanje v blago konkurence in kršiti zupanje naročnikov.

Kdor prekrši določbe zakona, ni dolžan samo povrniti škodo, ampak ga sodišče lahko kaznuje do zneska 50.000 Din.

Globe se stekajo v fond za strokovno šolstvo.

Zakon stopi v veljavo mesec dni po objavi v »Službenih Novinah«.

Poštovani odbore i dragi ratni drugovi!

Tovariš Juraj F. Okroša-Marin, ki se je kot delegat iz Nove Gradiške udeležil našega občnega zbora v Mariboru, zahvalno pismo.

Nemožem da prešutim, a da Vam se i odavle najsrdačnije ne zahvalim na Vašem ljepome, srdačnome i ljubeznome dočeku i gostoprinstvu, koje ste Vi meni prigodom obdržavane dne 5. 4. 1930. Ankete i 6. 4. obdržavane invalidske skupštine iskazali. —

Osim i na povratku u moj »Dom« odavle sviju Vas skupštinare dragi moji ratni drugovi invalidi i porodice od palih u ratu i bračo Slovenci, srdačno pozdravljam i u veliko blagodarim, na Vašem ljepome, iskrenome i prijateljskome gostoprinstvu, koje ste Vi meni svi skupa tiju dana iskazali.

Koje ovo naše drugarsko i prijateljsko djelo neka ostane trajno i od gospodina Boga blagoslovljeno, jer samo u našem vlastitome radu, znoju, požrtvovnosti i zajedničkoj ljubavi nama je sreća i spas, jer slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.

A špeciialno velika hvala drugima predsjedniku Štefu i tajniku Tomcu, kao i drugovima Mjesnog Invalidskog udruženja u Mariboru, koji su mi čak i na najzgodnijem mjestu u blizini obdržavane invalidske skupštine lijepo i ugodno prenočište osigurali. —

Kojime zaključujem u nadi da će ovaj naš drugarski prijateljski bratski sastanak i rad uroditi dragocinim plodom u korist sviju našiju nevinih žrtava krvavog svetskog rata Kraljevine Jugoslavije, te bilježim se uz drugarski-bratski i prijateljski pozdrav Vaš Vama odani.

Juraj F. Okroša-Marin.

Glavni tajnik i član uprave Mjesnog Invalidskog udruženja u Novoj Gradiški te delegat za oblasnu invalidsku skupštinu bivše Osječke oblasti.

U Novoj Gradiški, de 11. aprila 1930.

Naše gibanje.

Velikonočne podpore.

Dobili smo nakazilo podpor za Veliko noć od Ministra socijalne politike in narodn. zdravja. — Vsak Krajevni odbor ima na razpolago kot običajno po 370 Din, ki naj jih razdeli najrevnejšim članom ali članicam. Izkaze in pobotnice je treba poslati čimpreje, najkasneje pa do 15. maja t. l. Po tem roku bo Oblastni odbor, ako ne bo izkazov, sam poljubno razdelil ostale podpore. Krajevni odbori naj izplačajo kar iz svojih blagajin in zneski bodo povrnjeni ali pa zaračunani pri Oblastnem odboru.

Obračun poprejšnjih božičnih podpor je že narejen in bodo nakazila še ta teden izvršena. Zamudilo je zopet to, ker mnogi Krajevni odbori niso ničesar predlagali in je moral ostalo razdelitev izvršiti Oblastni odbor. Ako bi se to ne zgodilo, bi zopet velikonočnih ne dobili.

Ptuj: Tukajšnji K. O. je na svoji I. izredni seji dne 27. marca t. l. sklenil, da se priredi letošnji invalidski ali Jurjev dan v Ptuj, dne 23. aprila, ko bo v Ptuj, Jurjev sejem in je v mestu največ zbranega ljudstva. Želeti bi bilo, da bi se ta dan invalidi in vojne vdove v čim večjem številu nahajali v Ptuj.

V zvezi z tem invalidskim, ali cvetličnim dnevom priredi dram. odsek tuk. K. O., dne 22. aprila t. l. ob 20. (8.) uri zvečer v mestnem gledališču igro »Moč uniforme«, kar naj članstvo blagovolji vzeti na znanje in se igre v čim večjem številu udeležiti.

Pripomba: Ako se izkaže potreba, bo ta igra ponovljena in sicer v nedeljo 27. t. m. ob

15. (3.) uri popoldne. Konec okrog 6te ure. Zato se tudi bolj oddaljeni člani in članice lahko igre udeležijo, glavno pa je, da vsi agitiramo za čimvečjo udeležbo.

Dalje naznanja tukajšnji K. O. vsem svojim članom in članicam, da se bo delila vsake vrste moka v menjalnici g. grofa R. Orsicha v Ptuj, na nakaznice, ki jih bo izdajal tuk. K. O. to pa ne samo za Veliko noć, ampak do preklica. Glede cene se pojasni toliko, da je popust pri vsaki kili najmanj 50 par. Pri rženi, polentni moki pa še celo 1 Din. Ako torej član ali članica rabi na leto 50 — 100 kil raznovrstne moke, si prihrani lahko na leto 50 — 100 Din. Vidi se toraj koliko žrtvuje g. R. grof Orsich za naše člane in želeti bi bilo, da bi se zglasilo še več takih dobrotvorcev.

Ptuj: Kdor iz področja tukajšnjega Krajevnega odbora U. V. I., ali sploh iz ptujskega sreza želi pristopiti k »Ljudski samopomoči« se lahko zgledi odslej naprej pri tajniku tuk. K. O. tov. Senčarju. Poslovni dnevi so: vsako sredo, petek in nedeljo od 9. do 11. ure. Ako ga ob tem času ne bi bilo v pisarni v Ptuj, Prešernova ulica 10, se ga najde v gimnaziji. Isto velja v Invalidskih zadevah, a le do preklica.

K. O. Ptuj, priredi na velikonočni ponedeljek t. j. 21. t. m. veselico z godbo in plesom v gostilni g. Hameršaka v Vičavi pri Ptuj.

Začetek kadar pridejo gostje. — Vstop prost. — K obilni udeležbi vabi odbor.

V Zg. Dupljah se odda tobačna trafika. Vojni invalidi in vdove, ki razpolagajo s primernim lokalom in potrebnim kapitalom, naj se javijo takoj pri Krajevnom odboru v Trziču, kjer dobijo potrebne informacije.

Iz Konjic. Krajevni odbor pozivlja zadnjikrat vse zamudnike, k plačilu članarine in naročnine za Vojnega invalida, katera je tako malenkostna, da jo lahko vsak vsaj za četrt leta naprej plača. Kdor tega ne bo izpolnil do 20. maja se mu bo list ustavil, ter tudi ne bo v smislu društvenih pravil čl. 6 in 7 več naš član.

Na podlgi sklepa odborove seje dne 6. t. m. se bo vsakogar, kateri ne poravnava članarine izključilo. Dotični nimajo potem več pravice do kakšnih informacij in posredovanja od našega odbora. Odbor.

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Marenbergu izreka tem potom najlepšo zahvalo vsem ki so darovali bogate dobitke za prireditev plesnega venčka v Vuzenici dne 2. II. 1930.

Zavarujte se pri Ljudski samopomoči za slučaj smrti. Prijave sprejema Stanko Tomc tajnik Oblastnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Ostala poročila o Krajevnih občnih zborih so morala zaenkrat še izostati. Priobčimo jih prihodnjic.

Ukinitve uradovanja ob nedeljah in praznikih. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru sporoča vsem svojim članom in članicam ter drugi javnosti, da so uradne ure od 1. aprila t. l. naprej do preklica vsaki ponedeljek, sredo in soboto od 9.—11.0 ure v pisarni na Rotovškem trgu 1 pritličje, v posloplju mestnega magistrata.

V slučaju nujnosti izven zgoraj navedenih uradnih ur, se lahko člani zglasijo pri tajniku gosp. Martinu Pravdiču na Slomškovem trgu št. 14.

V Šmarjeti št. 3 pri Celju se namerava ustanoviti nova trafika, katere letni čistni dohod bo predvidoma znašal 600 Dinarjev. Tovariši ki se za to trafiko zanimajo, naj sporoče to krajevnomu odboru U. V. I. v Celju.

Zdravstvo.

Boj proti hripi.

Od časa do časa nas obišče ta neprijazna bolezen. Kako se je treba bojevati proti nji? O tem pišeta Jos. Bruck in F. Arnheim. Pravita: Hripa je nalezljiva bolezen. Infekcija se izvrši na ta način, da se nosilci bolezni s kašljanjem, kihanjem in govorjenjem razširijo v obliki prav majhnih kapljic. Bolezenska slika se pojavi v različnih oblikah. Vnetje dihalnih organov, od lahkega katara do najtežjega vnetja pljuč in rebrne mreže, srčna slabost, obolenosti prebavnih organov ali živčnega sistema ali ledvic, itd., vse to more stopiti pri bolezni v ospredje.

Ker morejo tudi navidezno lahki slučaji, ki jih imamo navadno samo za prehlajenje, večkrat že v par dneh postati težki, včasih trdi mrki, moramo biti tudi pri njih kar moč pazljivi. Pri opetovano opazovanih večjih ali manjših epidemijah hripe se je treba ravnati po sledečih pravilih previdnosti:

1. Tudi pri navidezno lahkem prehlajenju pojdi takoj v posteljo in meri temperaturo.
2. Skrb za temeljito prepotenje, s tem, da piješ vroč bezgov ali lipov čaj; par tablet aspirina piramidona, kuralgona itd. so pri tem dragocena pomožna sredstva.
3. Če nastopi vročina in mrzlica, vprašaj takoj zdravnika za svet; kajti le on more nastajajoče komplikacije ugotoviti in odrediti smotrene odredbe.
4. Ne pojdi prekmalu iz postelje! Posebno lahko se

zgodí, da se bolezen povrne ter da se pojavijo še stranske bolezni.

5. Ker prihajajo povzročitelji hripe v prvi vrsti skozi usta, je treba skrbeti za njih temeljito desinfekcijo. Boljšo kot navadno grgranje, ki je zlasti za otroke nerodno, so tablete formaminta. Čiščenje z grgalno vodo je bolj površno in zato nepopolno. Formamintna slina pa prodre v najmanjše gube in gubice ter poskrbi za temeljito desinfekcijo ust in grla.

6. Naredi vse, kar je mogoče, da se varuješ pred infekcijo! Pazi zlasti na sledeče:

a) Varuj se prav posebno tam, kjer je nevarnost infekcije največja! Torej v gledališču, kinu, v cerkvi, tovarni, uradu, bolniški sobi, v vseh vrstah železnic in omnibusov itd.

b) Umij si roke kolikor mogoče pogosto, brezpogojno pa pred obedom, in vselej takrat, ko bi si jih mogel umazati! Nikdar se z rokami ne dotakni ust, razven če je to neobhodno potrebno!

c) Ne jej v sobi, v kateri se nahajajo na hripi oboleli!

Če boš upošteval vse to, kar smo ti tukaj nasvetovali, se boš možnosti obolenja na hripi v veliki meri izognil, oziroma, če te je bolezen že napadla, jo boš mogel veliko prej odpraviti in zmanjšati njeno nevarnost.

Motenja spanja.

Dr. O. Müller piše: Pomen spanja za zdravje ter za telesno in duševno delazmožnost obstoji v njegovih odličnih vrednostih. Pomanjkanje spanja rodi trajno utrujenost, ki se javlja v obliki nervozne slabosti (razdražljivost, slabši spomin itd.). Normalna krivulja o poteku globine spanja kaže hiter dvig v prvih dveh urah, gre potem navzdol in se proti jutru zopet dvigne, a ne dosti. To normalno krivuljo pa bistveno spremeni nervozna razdraženost; večkrat je spanje ravno v prvih ponočnih urah, ki kažejo normalno največjo globino, samo površno in pogosto prekinjeno. Po nekaterih ljudeh je to motenje pododvano, pri drugih je pa šele pridobljeno; tako naprimer pri tistih, ki do poznih večernih ur naporno ali nemirno delajo in ki med čas dela in spanja ne vrinejo zadosti dolgega odmorā prijetnega in udobnega uživanja. Umetno si včasih to motenje nočnega spanja nakopljemo s tem, da pijemo zvečer kavo ali čaj. Marsikomu to nič ne škoduje, večini pa jemlje kava ali čaj mir pravega spanja, nekaterim tudi že popoldansko pitje teh pijač. Maksimum spalne globine se v takih slučajih pomakne proti jutranjim uram, lahko nam ostane ostanek utrujenosti. Večerna priprava na nočno spanje naj obstoji v miru, v zastoju dela. Odpri okna; če ne v spalni sobi, pa vsaj v sosedni! Ogibaj se vsega vznemirljivega!

Bolezen božjast ozdravljiva? Nemški listi poročajo, da se je ruski zdravnik Stavkovskaj, profesorici medicine na moskovski univerzi, posrečilo najti sredstvo zoper božjast. Že nemški zdravniki so ugotovili, da je božjast možganska bolezen. Ruska zdravnica je na tem spoznanju delala poskuse pri bolnih psih na ta način, da jim je vbrizgnila izvleček iz možganov zdravih psov. Uspeh je bil presenetljiv. Bolezen je polagoma popolnoma prenehala. Po teh uspehih je zdravnica skušala dobiti tudi sredstvo zoper božjast pri ljudeh. Po večih poskusih se ji je tudi to posrečilo. Božjastnemu človeku je vbrizgavala skozi par mesecev vsak dan določeno količino izvlečka iz možganov domačega žajca in uspehi so bili kmalu vidni. Bolezen je pojenja la, bolnik pa je dobil boljši tek in postal veseljši. Če se bo ta način zdravljenja božjasti, ki velja kot neozdravljiva bolezen, trajno obnesel, potem bo gospa Stavkovskaja prišteta med prve dobrotnice človeštva.

Smešnice.

Saj se ne mudi tako.

Zdravnik: »Če pridete Vaši ženi težave, držite ji salmiakovec pod nos; čim dlje držite, tem hitreje pride k zavesti.«

Mož: »O, za to se tako zelo ne mudi.«

Judovo veselje.

Na dunajskem Ringu je vprašal Jud nekega gospoda, koliko je ura.

Ta gospod pa, ki je bil slučajno srdit sovražnik Judov, se je obrnil in pripeljal Judu krepko zašnico, rekoč: »Ena!«

Jud: »Hvala Bogu, da ga nisem vprašal pred eno uro!«

Upravičen strah.

Mati (mali Eli, ki se boji lajajočega psička): »Saj ti psiček ne bo ničesar naredil, Elka, ne boj se ga! Le poglej ga, kako maha z repkom.«

Elka: »Toda jaz se bojim drugega konca, mama.«

LEVANTE

mednarodna špedicijska družba z omejeno zavezo

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenj. Invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz Inozemstva, za posredovanja, špedicijo, zacinjenje l. t. d. Izvršuje naročila hitro, točno in poceni.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tomc. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavniki za tiskarno: Albert Kolman.